

ТИПОЛОГІЯ ТЕСТІВ У КУРСІ «ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ» ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПІДГОТОВЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

Стаття присвячена одному з проблемних питань навчання іноземних студентів: вивченню української та зарубіжної літератури на підготовчому факультеті з метою підготовки іноземних студентів для навчання у вищих навчальних закладах України за гуманітарним напрямком. У статті розглянуто основні цілі та задачі, що стоять перед слухачами та викладачами під час реалізації цього проекту. Аналізуються форми аудиторного та позааудиторного контролю матеріалу, типологія тестових завдань, у тому числі й на сервісі Test Pad.

Ключові слова: іноземні студенти, українська та зарубіжна література, електронні дидактичні засоби, аудиторна та позааудиторна робота, тести, тестування, сервіс Test Pad.

У рамках виконання наукової теми "Електронні дидактичні засоби як базовий компонент інформаційного освітнього середовища для мовної підготовки іноземних громадян" кафедрою лінгводидактики ОНПУ продовжується реалізація проектів щодо створення нових сучасних дидактичних матеріалів з метою забезпечення ефективного навчально-виховного процесу з використанням електронних ресурсів з дисципліни «Основи української та зарубіжної літератури» на підготовчому етапі навчання.

Впровадження комплексного посібника з літератури, що імплементується в сучасне інформаційне освітнє середовище, вирішує важливе методико-дидактичне питання – ефективне використання часу, відведеного для самостійної роботи студентів-іноземців, що в умовах скорочення аудиторного навантаження та збільшення годин на самостійну роботу є вкрай нагальним.

Кожний урок посібника має певну структуру. Завдання для самоконтролю та домашні завдання завершують структуру кожного уроку. Вони супроводжуються наочними схемами та вправами на полегшення засвоєння матеріалу уроку. Вправи та завдання націлені на продукування монологічного висловлення. Подаються типові мовні конструкції, що мають на меті допомогти студентові сформулювати власне висловлення[2].

Контроль у вигляді питань або ж тестів здійснюється в аудиторії під безпосереднім наглядом викладача і оцінюється ним. Схеми, представлені у

попередньому пункті посібника, можуть стати опорними при перевірці та оцінюванні виконання домашнього завдання.

Під час апробації посібника на етапі впровадження його у навчальний процес особливо актуальним постало питання про створення тестів, що могли б використовуватись у якості контролюючих після проходження певної теми дисципліни або її частини.

Наше найперше завдання – розробка і впровадження власного продукту. На що ж треба, в першу чергу, звернути увагу, складаючи власні тестові завдання і готуючи студентів до їх вирішення?

Нами розроблені основні вимоги до складання тестових завдань, розглядаються переваги і недоліки тестової системи оцінювання[3].

За періодами проведення розрізняють такі типи тестів:

тест досягнень — інструмент оцінювання, за допомогою якого вимірюють рівень знань або вмінь, якими оволодів тестований. Таке тестування може дати статистичні характеристики, що використовують як інструмент для оцінювання рівня опанування студентами навчальних завдань порівняно зі стандартами або нормою; **тест поточного та проміжного контролю** успішності, що вимірює приріст знань, умінь, навичок за певний навчальний період (місяць, модуль, семестр); **тест підсумкового контролю успішності** — інструмент оцінювання, який використовують для перевірки засвоєння навчального матеріалу. Проводять у кінці певної теми або ж курсу навчання.

Крім того, тести поділяються:

за характером завдань (завдання на вибір відповіді – однієї, кількох, на встановлення відповідності, на встановлення правильної послідовності); **за цілями проведення** (тест діагностичний, тест досягнень, тест підсумкового контролю успішності, тест поточного та проміжного контролю успішності, тест навчальний); **за змістом** (тест катафатичний, тест мономорфний, тест поліморфний).

Заключним етапом у роботі над тестом повинна стати стандартизація. Вона полягає у масовому тестуванні певного матеріалу. Мета стандартизації – одержання статистичного матеріалу для процесу оцінювання рівня знань з предмету.

Треба сказати і про визначення валідності та надійності тестів. Відповідно до словника «Психологія», визначення: «Валідність (від англ. «valid» — придатний) – один із основних критеріїв якості тесту. Чим тест валідніше, тим краще відображається в ньому якість (властивість), заради якої він укладався» [4: 47]. Валідність — у найзагальнішому вигляді показує, що оцінює тест і як добре він це робить, указує на більший чи менший ступінь придатності тесту до використання з певною метою.

Існує ціла низка факторів, що знижують валідність результатів оцінювання.

Що стосується надійності тесту, то А. Анастасі визначає це як «узгодженість показників, отриманих у тих самих студентів при повторному тестуванні тим самим тестом або еквівалентною його формою» [1: 35].

Надійність тесту загалом визначається надійністю тестових завдань, що містяться в ньому.

Фактори, що знижують валідність результатів оцінювання:

- Завдання не відповідають цілям тестування.
- Дуже мала кількість завдань, яка не охоплює усього змісту навчальної дисципліни або теми, яку перевіряють.
- Завдання є неоднозначними за змістом, некоректно сформульовані, у тесті містяться ключі до відповідей тощо.
- У тесті вміщено завдання без урахування їх складності.
- Завдання в тесті неправильно упорядковані (не враховано розташування завдань за складністю, завдання не згруповано за формою тощо).
- Наявність нечітких або неповних інструкцій, що перешкоджає тестованим правильно зрозуміти, як треба працювати з тестом.
- Суб'єктивність під час оцінювання завдань на надання відповіді або помилки при обчисленні балів у завданнях на вибір відповіді.
- Не враховано час, необхідний для виконання тесту.
- Порушення процедур проведення тестування, незадовільні умови контролю тощо.

Багато з цих факторів можна обійти завдяки багатофункціональному сервісу в конструкторі тестів Online Test Pad, що дає можливість розробити, розмістити тести та дати можливість студентам урізноманітнити проходження поточного та підсумкових контролів. Суб'єктивність під час оцінювання практично нівелюється.

Є можливість скласти: 1) **тести з однією правильною відповіддю**. Наприклад: «1. Основа поеми «Энеида» – сюжет произведения античного римского поэта: а) Горация, б) Овидия, в) Вергилия, г) Сократа, д) Лукреция».

Можна запропонувати дуже ефективні тести на відповідність:

2) Встановлення відповідності

«Найдите соответствия. Соедините правильно».

1-ий список: «жанры эпоса, жанры лирики, жанры драмы».

2-ий список: «ода, роман, трагедия, рассказ, поэма, комедия, стихотворение, эпиграмма, драма».

3) Відповідь у вільній формі

«Продолжите фразу»

Відповідь у вільній формі – це можливість особливо актуальна для такої дисципліни, як література. Наприклад: «Южная ссылка поэта А.С. Пушкина проходила в».

4) Встановлення послідовності

«Разместите события жизни Т.Г.Шевченко в хронологической последовательности».

До кожної з тем посібника зібрано банк фото, відео- та аудіоматеріалів. Кожна тема комплексного навчального посібника електронного типу

супроводжується мультимедійними матеріалами, що представлені в електронному варіанті посібника.

На сервісі Online Test Pad є можливість завантажити ці матеріали, що теж урізноманітнює роботу з тестами, збільшує ресурси як викладача, так і можливості студента.

Так, наприклад, у темі «Усна народна творчість» вивчаються народні пісні різних жанрів. Прослуховування записів українських пісень стимулює мотивацію засвоєння іноземної мови і сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу з літератури завдяки дії механізмів мимовільного запам'ятовування. Або ж за портретом чи ілюстрацією можна визначити автора, героя літературного твору чи його назву. У тестовому режимі також можна спиратися на цей банк даних, використовуючи його вже як контролюючі матеріали.

Отже, тема тестування з дисципліни «Основи української та зарубіжної літератури» на сервісі Online Test Pad має великі перспективи і підлягає подальшому дослідженню.

Статья посвящена одному из проблемных вопросов обучения иностранных студентов: изучению украинской и зарубежной литературы на подготовительном факультете с целью подготовки иностранных студентов для обучения в высших учебных заведениях Украины по гуманитарным направлениям. В статье рассмотрены основные цели и задачи, стоящие перед слушателями и преподавателями во время реализации этого проекта. Анализируются формы аудиторной и внеаудиторной контроля материала, типология тестовых заданий, в том числе и на сервисе Test Pad.

Ключевые слова: иностранные студенты, украинская и зарубежная литература, электронные дидактические средства, аудиторная и внеаудиторная работа, тесты, тестирование, сервис Test Pad.

The article is devoted to one of the problematic issues of teaching foreign students: the study of Ukrainian and foreign literature at the preparatory faculty in order to prepare foreign students for training in higher educational institutions of Ukraine on humanitarian issues. The article considers the main goals and tasks facing listeners and teachers during the implementation of this project. The forms of auditor and extracurricular presentation of the control material, typology of test tasks, including the Test Pad service, are analyzed.

Key words: foreign students, Ukrainian and foreign literature, information educational environment, auditor and extracurricular work, tests, testing, Test Pad.

Список використаних джерел

1. Анастаси А., Урбина С. *Психологическое тестирование* / А. Анастаси, С. Урбина. – [7-е изд.]. – СПб.: Питер, 2005. – 688 с.

2. Прісовська Г.Є. *Електронний навчальний посібник з української та зарубіжної літератури для студентів-іноземців початкового рівня* / Г.Є. Прісовська. - *Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 жовтня 2017 р.)*. – Харків: ХНАДУ, 2017. - С.357-363.

Режим доступу: <http://fspі.opu.ua/upload/files/fspi/2017%20KLDPrisKharknew.pdf>

3. Присовская Г.Е. *Классификация тестовых заданий* / Г.Е. Присовская // *Актуальные проблемы преподавания украинского языка и литературы в организациях образования ПМР: Материалы республиканской научно-практической конференции*. - Тирасполь: ДОЗ «ПДИРО», 2009. - С.9-15.

Режим доступу: <http://fspі.opu.ua/upload/files/fspi/2009-1.pdf>

4. *Психологический словарь* /Под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Политиздат, 1990. — 494 с.